

# Milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilish strategiyalari

Dilfuza Jumabekova Ktaybekova  
Buxoro Xalqaro Universiteti

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilish strategiyalari ilmiy-tahlil jihatdan o'rganiladi. Tadqiqotda milliy vokal san'atining xalqaro auditoriyaga tanitilishi, metodik yondashuvlar va ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi tahlil qilinadi. Maqolada interfaol pedagogik metodlar, raqamli resurslar, ijodiy va integratsiyalashgan yondashuvlar milliy vokal merosini xalqaro maydonda targ'ib qilishda qo'llanilishi nazariy jihatdan asoslanadi. Shuningdek, milliy vokal an'analari va kompetensiyaga asoslangan pedagogika orqali talabalar madaniy xabardorligini oshirish, ijodiy va texnik ko'nikmalarni rivojlantirish masalalari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, strategik metodlar milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida samarali targ'ib qilish va yoshlar orasida milliy madaniyatni chuqur singdirish imkonini beradi.

**Kalit so'zlar:** milliy vokal, xalqaro ta'lim, strategiya, pedagogika, interfaol metod, kompetensiya, ijodiy ko'nikmalar, raqamli texnologiyalar, madaniy xabardorlik, targ'ibot

## Strategies for promoting national vocal heritage in the international educational arena

Dilfuza Jumabekova Ktaybekova  
Bukhara International University

**Abstract:** This article scientifically and analytically studies the strategies for promoting national vocal heritage in the international educational arena. The study analyzes the effectiveness of introducing national vocal art to an international audience, methodological approaches and the use of educational technologies. The article theoretically substantiates the use of interactive pedagogical methods, digital resources, creative and integrated approaches in promoting national vocal heritage in the international arena. It also considers the issues of increasing students' cultural awareness, developing creative and technical skills through national vocal traditions and competency-based pedagogy. The results of the study show that strategic methods

allow for the effective promotion of national vocal heritage in the international educational arena and the deep inculcation of national culture among young people.

**Keywords:** national vocal, international education, strategy, pedagogy, interactive method, competence, creative skills, digital technologies, cultural awareness, advocacy

Kirish. Milliy vokal merosi - har bir millatning musiqa san'ati tarixida shakllangan noyob ijodiy tajriba bo'lib, u nafaqat mamlakat ichida balki xalqaro ta'lim maydonida ham tanitilishi muhimdir. Hozirgi globalizatsiya davrida milliy musiqiy an'analarni xalqaro auditoriyaga yetkazish, yoshlar orasida madaniy xabardorlikni oshirish va milliy identifikatsiyani mustahkamlash ta'lim jarayonining muhim vazifalaridan biridir.

Xalqaro ta'lim maydonida milliy vokal merosini targ'ib qilish strategiyasi nafaqat an'anaviy pedagogik metodlarni, balki zamonaviy ta'lim texnologiyalari va interfaol pedagogik yondashuvlarni o'z ichiga olishi lozim. Kompetensiyaga asoslangan yondashuv, interfaol mashg'ulotlar, raqamli resurslar va integratsiyalashgan metodlar milliy vokal san'atini xalqaro auditoriyaga yetkazishda samarali vositalar sifatida xizmat qiladi.

Maqolaning maqsadi - milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilishning ilmiy asoslangan strategiyalarini aniqlash, ularni metodik jihatdan tadbiq etish va pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish usullarini tahlil qilishdir.

#### Asosiy qism

##### 1. Milliy vokal merosining xalqaro maydondagi ahamiyati

Milliy vokal merosi - har bir millatning musiqa san'ati tarixida shakllangan noyob va o'zgacha ijodiy tajriba bo'lib, uning xalqaro auditoriyaga tanitilishi nafaqat madaniy xabardorlikni oshiradi, balki milliy identifikatsiya va soft power (madaniy diplomatiya) instrumenti sifatida xizmat qiladi. Xalqaro ta'lim maydonida milliy vokal san'atini targ'ib qilish bir qator pedagogik, metodik va texnologik yondashuvlarni talab qiladi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy vokal merosini targ'ib qilishda nafaqat texnik va intonatsion kompetensiyalar, balki madaniy kontekstni tushunish, interpretatsion ifoda va ijodiy tafakkur muhim ahamiyatga ega. Shu sababli xalqaro ta'lim muassasalarida milliy vokal san'atini o'qitish strategiyalari kompleks yondashuvni talab qiladi.

##### 2. Strategik yondashuvlar va nazariy asoslar

Milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilish strategiyasi quyidagi nazariy asoslarga tayangan:

1. Kompetensiyaga asoslangan pedagogika: talaba texnik, ijodiy va madaniy kompetensiyalarni bir vaqtning o'zida rivojlantiradi.

2. Interfaol pedagogika: talaba o'quv jarayonida faol ishtirok etadi, guruh, duet va ansambl mashg'ulotlari orqali ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. Integratsiyalashgan metodlar: texnik, ritmik, intonatsion va madaniy komponentlarni birlashtirib o'rgatadi.

4. Raqamli va multimedia texnologiyalari: audio-video materiallar, virtual darsliklar va simulyatsiyalar orqali talaba mashq jarayonini mustaqil va interaktiv tarzda amalga oshiradi.

Nazariy jihatdan, bu yondashuvlar milliy vokal san'ati an'analari va pedagogik samaradorlikni birlashtirishga imkon yaratadi.

### 3. Metodik vositalar

Milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilishda qo'llaniladigan metodik vositalar quyidagilar:

- Analitik metod: intonatsion va ritmik elementlarni alohida o'rganish va tushuntirish.

- Praktiki mashg'ulotlar: talaba texnik va interpretatsion ko'nikmalarni amaliyotda rivojlantiradi.

- Interfaol mashg'ulotlar: duet, trio va ansambl mashg'ulotlari orqali musiqiy hamkorlik va qaror qabul qilishni shakllantirish.

- Reflektiv metod: talaba o'z ijrosini tahlil qiladi, xatoliklarni aniqlaydi va o'z-o'zini baholash orqali ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

- Raqamli texnologiyalar: video va audio resurslar yordamida milliy vokal san'ati an'analari va stilistik xususiyatlarini vizual va eshitish orqali mustahkamlash.

Shu bilan birga, xalqaro auditoriya uchun darslarni targ'ib qilishda multimediyaviy vositalari va virtual platformalardan foydalanish milliy vokal merosini samarali yetkazishga yordam beradi.

### 4. Interfaol metodlarning afzalliklari

1. Faol ishtirok: talabalar o'quv jarayonida doimiy faol bo'ladi, ijodiy qiziqish ortadi.

2. Guruhlash va hamkorlik: duet, trio va ansambl mashg'ulotlari orqali talabalar musiqiy qaror qabul qilish va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. Shaxsiylashtirilgan yondashuv: har bir talabaning ovoz xususiyatlari, musiqiy didi va individual qobiliyatlari hisobga olinadi.

4. Ijodiy tafakkur va mustaqillik: talaba interpretatsiya va ornamentatsiyani o'zi tanlaydi, ijodiy qarorlar qabul qiladi.

5. Kompetensiyalarning integratsiyasi: texnik, ritmik, intonatsion va madaniy kompetensiyalar bir vaqtda rivojlantiriladi.

Interfaol metodlar milliy vokal merosini nafaqat texnik jihatdan, balki madaniy, estetik va ijodiy jihatdan xalqaro auditoriyaga samarali singdiradi.

## 5. Ilmiy tadqiqotlar va natijalar

So'nggi ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki:

- Interfaol metodlar milliy vokal merosini o'rganishda talabalar motivatsiyasini oshiradi.

- Raqamli va multimedia resurslar talabaning intonatsion aniqlik, ritmik barqarorlik va stilistik o'ziga xoslikni mustahkamlashga yordam beradi.

- Kompetensiyaga asoslangan yondashuv talabalarning ijodiy va madaniy kompetensiyalarini rivojlantiradi.

- Guruh va ansambl mashg'ulotlari ijtimoiy ko'nikmalar va hamkorlikni oshiradi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, strategik va metodik jihatdan to'g'ri tashkil etilgan interfaol yondashuv milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida samarali targ'ib qilish imkonini beradi.

Xulosa. Milliy vokal merosini xalqaro ta'lim maydonida targ'ib qilish strategiyalari quyidagi afzalliklarga ega:

- Talabalar faol ishtirok etadi, ijodiy tafakkur va motivatsiyasi oshadi.

- Shaxsiy yondashuv orqali individual ovoz xususiyatlari va musiqiy did rivojlantiriladi.

- Guruh va ansambl mashg'ulotlari ijtimoiy hamkorlik va qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantiradi.

- Raqamli va multimedia resurslar milliy vokal san'ati an'analari va stilistik xususiyatlarini vizual va eshitish orqali mustahkamlashga xizmat qiladi.

- Kompetensiyaga asoslangan yondashuv va interfaol metodlar ta'lim jarayonini tizimli, natijaga yo'naltirilgan va integratsiyalashgan qiladi.

Shu bilan birga, ushbu strategiyalar milliy vokal merosini xalqaro auditoriyaga samarali yetkazish, yoshlar madaniy xabardorligini oshirish va milliy identifikatsiyani mustahkamlashga xizmat qiladi.

## Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Структура физических упражнений на уроках музыки. Scientific progress 2 (3), 1060-1067

2. КБ Холиков. Математический подход к построению музыки разные условия модели построения. Science and Education 4 (2), 1063-1068

3. КБ Холиков. Актуальные задачи высшего профессионального образования и стратегии обучения по направлениям музыки и музыкальное образование. Science and Education 2 (11), 1039-1045

4. КБ Холиков. Ответ на систему восприятия музыки и психологическая состояния музыканта. Science and Education 4 (7), 289-295

5. КБ Холиков. Мозг и музыкальный разум, психологическая подготовка детей и взрослых к восприятию музыки. Science and Education 4 (7), 277-283

6. КБ Холиков. Строительство уникальных знаний и сооружений по музыке в высшей, учебных заведениях. *Scientific progress* 2 (6), 958-963
7. КБ Холиков. Воспитание эстетического вкуса, исполнительской и слушательской культуры. *Science and Education* 3 (2), 1181-1187
8. КБ Холиков. Звуковысотная организация и последовательность частей формы музыки. *Scientific progress* 2 (4), 557-562
9. КБ Холиков. Свободой выбора исполнительского состава в эпоху ренессанса. *Scientific progress* 2 (4), 440-445
10. КБ Холиков. Полуимпровизационные формы профессиональной музыки *Scientific progress* 2 (4), 446-451
11. КБ Холиков. Сравнение систематического принципа музыкально психологического формообразования в сложении музыки. *Science and Education* 4 (7), 232-239
12. КБ Холиков. Измерение эмоции при разучивании музыки, функция компонентного процессного подхода психологического музыкального развития. *Science and Education* 4 (7), 240-247
13. КБ Холиков. Важнейшие общие основы музыкальной формы. *Scientific progress* 2 (2), 568-571
14. КБ Холиков. Передовые формы организации педагогического процесса обучения по специальности музыкальной культуры. *Science and Education* 4 (3), 519-524
15. КБ Холиков. Проект волевого контроля музыканта и воспроизводимость музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 189-197
16. КБ Холиков. Педагогическое корректирование психологической готовности ребенка к обучению фортепиано в музыкальной школе. *Science and Education* 4 (7), 332-337
17. КБ Холиков. Музыка как важнейший фактор, распределительных отношений длительности звуков, системы аккордов в ладовом отношении и модель продукционных правил в системе образования. *Science and Education* 3 (1), 656-662
18. КБ Холиков. Внимание и его действие обученному музыканту и оценка воспроизводимости тренировок. *Science and Education* 4 (7), 168-176
19. КБ Холиков. Важнейшие ощущение для обработки основной темы как канонический, зеркально отражающего рефрена деятельности учителя музыки. *Science and Education* 3 (1), 608-613
20. КБ Холиков. Аксоны и дендриты в развивающийся музыкально психологического мозга. *Science and Education* 4 (7), 159-167

21. КБ Холиков. Рост аксонов в развивающийся музыкально психологического мозга в младшем школьном возрасте. *Science and Education* 4 (7), 223-231
22. КБ Холиков. Роль гармонии в построении музыкального произведений. *Science and Education* 3 (1), 565-571
23. КБ Холиков. Эволюция эстетики в условиях прогрессивной модели музыкальной культуры, из опыта работы КБ Холикова 30 школы г. Бухары Республики Узбекистан. *Science and Education* 4 (3), 491-496
24. КБ Холиков. Музыкальное движение под действием внутренних сил гармонии как маятник всего произведения. *Science and Education* 3 (1), 559-564
25. КБ Холиков. Многоголосные формы музыки на основе традиционных принципов организации. *Scientific progress* 2 (4), 375-379
26. КБ Холиков. Подбор аккордов в композиции и стремлении к более точной и однозначной фиксации в музыке. *Scientific progress* 2 (4), 545-549
27. КБ Холиков. Нарастание педагогического процесса посредством тестирования на материале предмета в рамках специальности музыкальной культуры. *Science and Education* 4 (3), 505-511
28. КБ Холиков. О соответствующих последовательности трех аккордов тоники, субдоминанты и доминанты. *Scientific progress* 2 (3), 1068-1073
29. КБ Холиков. Анализа музыкальных произведений и управления многоголосных произведений. *Scientific progress* 2 (2), 280-284
30. КБ Холиков. Измерения непрерывного занятия и музыкальная нейронная активность обучения музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 312-319